

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE
Pedagogická fakulta
Katedra biologie a environmentálních studií

PROTOKOL O HODNOCENÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE
(Posudek oponenta)

Práci předložil student: Bc. Adéla Kršková

Název práce: Vybraní obratlovci Jizerských hor v badatelsky orientované výuce zoologie na základních a středních školách

vedoucí práce: Ing. Jan Andeska, PhD.

1. OBSAHOVÉ ZPRACOVÁNÍ strategie použitého výzkumu, náročnost, tvůrčí přístup, proporcionalita teoretické a vlastní práce, vhodnost příloh, apod.):

Práce s přílohami obsahuje 106 stran a 20 příloh, seznam použité literatury čítá 46 položek včetně internetových zdrojů. Diplomová práce se zabývá v obecné části regionem Jizerských hor, jejich přírodovědnou charakteristikou a zejména vybranými druhy obratlovců, kteří zde žijí. Jako pozitivum lze hodnotit i zařazení informací o významných osobnostech Jizerských hor, kteří se zabývali zdejší přírodou. Autorka zmiňuje i zdejší naučné stezky, které jsou v navazující praktické části navrženy jako obohacující prvek školních exkurzí. Pozornost je věnována i zdejší ptačí oblasti. V teoretické části jsou ještě uvedena vybraná střediska ekologické výchovy a další organizace, které pro školy pořádají programy zaměřené na obratlovce. Diplomantka do této části práce zařadila i průzkum, který spočíval v ověření učebnic, které se na základních školách ve sledovaném regionu (v okolí Jablonce nad Nisou) používají. Zmíněn je význam mezinárodního šetření PISA a TIMSS, z kterých v podstatě vychází poslední kapitola teoretické části, zabývající se badatelsky orientovanou výukou. Z textu je patrné, že se autorka dostatečně podrobně s touto problematikou seznámila. Druhá část práce je praktická a zahrnuje v sobě čtyři přípravy na badatelsky orientovanou výuku zoologie obratlovců volně žijících v Jizerských horách. Autorka zpracovala 4 náměty na badatelsky orientovanou výuku zaměřenou na obratlovce Jizerských hor (ptačí oblast, rybí přechody, obojživelníci a stopy zvířat). Jsou zde využívány jednak prvky exkurze, ale také pozorování např. stop zvířat nebo ptáků v zimě a jsou zde zohledněny i antropogenní zásahy do přírody formou různých rybích či žabích přechodů. Důraz je kladen i na využívání naučných stezek a zdejších institucí nabízejících informace o obratlovcích, uvedeny jsou i ty, ve kterých se obratlovci chovají. Proporcionalita teoretické a vlastní práce je odpovídající.

2. FORMÁLNÍ ÚPRAVA (jazykový projev, správnost citování a odkazů na literaturu, grafická úprava, přehlednost a dodržování předepsaného formálního členění kapitol, úroveň shromáždění a zpracování údajů a závěru, kvalita tabulek, grafů a příloh, apod.):

Formální úprava a jazykový projev z předložené práce jsou dobré, práce je napsána přehledně a čtivě, grafická úprava a formální členění kapitol je plně dostačující. Je jen škoda, že v textu nacházíme poměrně velké množství drobných formálních pochybení, jako jsou nepřesnosti či překlepy. Obecně lze vytknout, že všechny vědecké názvy organismů jsou psány obyčejným písmem a nikoli kurzívou, jak by mělo být.

Příklady nepřesností jsou uvedeny dále:

Anonymus – při citování se obvykle nezkracuje jako Anon.

Str. 15 – 20 století – správně 20. století

Str. 16 – CHKO Jizerské hory neměří 362 m², ale 362 km²

- Str. 16 – vyhlášení CHKO na přelomu let 1967 a 1968 – lépe uvést, že vyhláška vyšla v roce 1967 s účinností od 1.1.1968
- Str.18 – Carex – správně *Carex*, Prenantes – správně *Prenanthes*, brusinka *Vaccinium vitis-idaea* – správně *Vaccinium vitis-idaea*
- Str.20 – Arnica Montana – správně *Arnica montana*, Meum Anthamanticum – správně *Meum anthamanticum*
- Str. 22 – Microtus Agrestis – správně *Microtus agrestis*
- Str. 25 – rejsek velký – správně rejsek vodní
- Str. 26 – Mínoha správně minoha
- Str. 27 – uvedeno, že pstruh obecný se dožívá 3-5 let, lépe doplnit slovem obvykle, v jedné studánce na Kraslicku žil prokazatelně 49 let...
- Str. 28 – píše se o „vysázení pstruhů“ správně vysazení
- Str. 29 – Siven Americký – správně Siven americký
- Str.44 – Jizerskohorské bučiny – správně jizerskohorské
- Str.47 – naučné stezky vznikají za pomoci CHKO - správně Správy CHKO
- Str.86 – za viz se nepíše tečka
- Str. 90 – žáby hledají jídlo, lépe napsat: hledají potravu

Počet a skladbu použitých pramenů považuji pro účely této práce za dostatečný, i když při představení jednotlivých vybraných skupin bylo možné využít ještě další regionální publikace, např. Józsa a Kareš (2001)- zimoviště netopýrů v Jizerských horách (Vespertilio 5: 149-154), Pelc a Pivnička (1998) – ptáci (Environmentalistica 1: 57-78), Pudil, Vonička a Dostál (2001) – tetřívka (Sborník Severočeského muzea 22: 117-123) aj.

Také u problematiky rybích přechodů bylo možné využít další poměrně zásadní prameny, např. Lusk a kol. (2011) Migrace ryb migrační prostupnost vodních toků (Biodiverzita ichtyofauny ČR, 8: 5-67) nebo Odvětvová technická norma vodního hospodářství (MZe): Zprůchodňování migračních bariér rybími přechody TNV 752321 (2011) aj.

3. STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE (celkový dojem z diplomové práce, možný praktický přínos silné a slabé stránky, originalita myšlenek, apod.):

Celkový dojem z práce je bezesporu velmi dobrý. Práce je faktograficky obsažná, je zjevné, že téma diplomantku zaujalo. Autorka se podrobně seznámila se sledovaným regionem, který dostatečně podrobně prezentuje, rovněž tak vybrala vhodný soubor obratlovců, který využila v praktické části práce. Velmi podrobně, názorně a metodicky správně jsou prezentovány čtyři badatelské cykly, které jsou orientované na prohloubení učiva především směrem k etologii vybraných živočichů a jsou vhodně provázané v rámci mezipředmětových vztahů s geografii a environmentálním vzděláváním. Jsou připraveny tak, že je mohou učitelé v zájmovém regionu snadno převzít do své výuky. V přílohách jsou pro každé bádání připravené přehledné pracovní listy s řešením a dvanáct metodických listů pro žáky i učitele. Vytknuté nedostatky jsou jen drobnostmi a v zásadě nesnižují celkovou kvalitu práce, jen trochu zhoršují její celkový dojem.

4. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ:

Str. 20 – zde je zmiňován kroupenáč vytrvalý jako endemit, vyskytuje se skutečně pouze v Jizerských horách?

Str. 23 – zde je uveden termín býložraví motýli, tzn. že se dospělci živí rostlinami?

Str.33 – podle autorky je plavání pulců ropuchy obecné v hejnech jejich ochranou, v čem ta ochrana spočívá?

Str. 48 – zde jsou použity termíny iseríny a iseriny, co je správně a co to vlastně znamená?

Byly již ověřeny či se uvažuje s praktickým ověřením prezentovaných badatelských cyklů?

5. ZÁVĚREČNÉ HODNOCENÍ

Práci považuji za velmi kvalitní, podle mne plně vyhovující nárokům na diplomové práce předkládané na KBES Pedagogické fakulty UK a tudíž ji doporučuji komisi k přijetí.

Datum: 23.4.2016

Prof.RNDr.Lubomír Hanel CSc.